

D E K R E T

z dnia 22 lutego 1946 r.

o zmianie ustawy z dnia 6 maja 1945 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego wrogich elementów.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy Dz.U. R.P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje :

Art. 1. W ustawie z dnia 6 maja 1945 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego wrogich elementów (Dz. U.R.P. Nr 17, poz. 96) z późniejszymi zmianami (Dz. U.R.P. z 1945 r. Nr 34, poz. 203 i Nr 55, poz. 307) wprowadza się zmiany następujące :

1) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. W przypadku niezłożenia deklaracji (art. 2) stosuje się odpowiednio przepis art. 20”.

2) w art. 8 po ust. (1) dodaje się nowy ustęp (2) w brzmieniu:

„(2) Do postępowania wymienionego w ust. (1) stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału II”.

3) dotychczasowy ust. (2) art. 8 otrzymuje oznaczenie ust. (3),

4) w art. 11 dodaje się nowy ustęp (3) w brzmieniu :

„(3) Wniosek złożony po terminie ulega odrzuceniu na posiedzeniu niejawnym”.

5) w art. 13 dotychczasowy ustęp (2) zastępuje się dwoma nowymi ustępami (2) i (3) w brzmieniu :

„(2) Wnioski o rehabilitację sąd rozpoznaje na rozprawie. Jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że wniosek o rehabilitację zasługuje

w pełni na uwzględnienie, wniosek taki rozpoznaje się na posiedzeniu niejawnym z udziałem ławników; na żądanie wszakże prokuratora specjalnego sądu karnego lub władz bezpieczeństwa publicznego należy wyznaczyć rozprawę. Na posiedzeniu niejawnym można orzec rehabilitację tylko w pełnym rozmiarze. O terminie posiedzenia niejawnego sąd winien zawiadomić prokuratora specjalnego sądu karnego i właściwy powiatowy lub miejski urząd bezpieczeństwa publicznego. (3) Sąd wyznaczy posiedzenie nie wcześniej, niż po upływie 30 dni od daty ogłoszenia”.

6) w art. 13 dodaje się nowy ust. (4) w brzmieniu:

„(4). W razie trwałej, wywołanej stanem zdrowia, niemożności stawienia się wnioskodawcy na rozprawę, sąd może rozpoznać wniosek o rehabilitację w jego nieobecności”.

7) Dotychczasowy tekst art. 14 otrzymuje oznaczenie, jako ust. (1), a jako ustęp (2) wprowadza się przepis w brzmieniu :

„(2) W razie niestawiennictwa wnioskodawcy na rozprawę sąd postanowieniem odrzuca wniosek; w przypadku usprawiedliwienia niestawiennictwa do chwili rozpoczęcia rozprawy sąd odracza rozprawę”.

8) Po art. 14 zamieszcza się art. 14¹ i 14² w brzmieniu :

„Art. 14¹ (1) Wnioskodawca, którego wniosek został przez sąd odrzucony na podstawie art. 14 ust. (2), może ponownie domagać

się przeprowadzenia rozprawy w terminie miesięcznym od daty doręczenia mu odpisu postanowienia. Wniosek winien zawierać usprawiedliwienie niestawiennictwa na rozprawę. Zgłoszenie tego wniosku nie wstrzymuje wykonania postanowienia sądu.

(2) Sąd rozpatruje wniosek, określony w ust. (1), na posiedzeniu niejawnym i, jeżeli uzna niestawiennictwo wnioskodawcy za usprawiedliwione, zarządza ponowną rozprawę.

(3) Sąd zarządzi sprowadzenie na rozprawę wnioskodawcy, osadzonego w miejscu odosobnienia, tylko wówczas, gdy obecność jego uzna za niezbędną.

(4) W przypadku ponownego odrzucenia wniosku przepisu art. 14¹ ust. (1) nie stosuje się.

Art. 14². Odpis postanowienia o odrzuceniu wniosku o rehabilitację sąd przesyła niezwłocznie prokuratorowi specjalnego sądu karnego“.

9) Art. 16 otrzymuje brzmienie :

„Art. 16. (1) Sąd grodzki, oceniając całokształt okoliczności sprawy, a w szczególności zachowanie się wnioskodawcy w czasie okupacji, tudzież korzyści, jakie odniósł z faktu wpisania go na niemiecką listę narodową lub zaliczenia go do jednej z grup uprzywilejowanych, orzeka postanowieniem, w którym: 1) bądź uznaje wnioskodawcę za zrehabilitowanego i posiadającego pełnię praw obywatelskich (rehabilitacja w pełnym rozmiarze), 2) bądź uznaje go za zrehabilitowanego, ale z jednoczesnym orzeczeniem czasowego zawieszenia praw publicznych oraz obywatelskich praw honorowych na okres do lat 5, albo grzywny od 500 zł do 2.000.000 zł, albo przepadek całości lub części mienia, przy czym czasowe zawieszenie praw publicznych oraz obywatelskich praw honorowych może być wymierzone łącznie z jednym z pozostałych dwu środków represji (rehabilitacja w ograniczonym rozmiarze), 3) bądź wreszcie oddała wniosek. Oddalając wniosek o rehabilitację, sąd orzeka utratę przez wnioskodawcę na zawsze praw publicznych oraz obywatelskich praw honorowych, tudzież przepadek całego mienia; ponadto sąd może orzec umieszczenie go na czas oznaczony lub nieoznaczony w miejscu odosobnienia (obozie) i poddanie przymusowej pracy; może także orzec przepadek mienia żyjących z nim bliskich członków rodziny. (2) Oddalając wniosek o rehabilitację i orzekając umieszczenie wnioskodawcy w miejscu odosobnienia (obozie), sąd nakazuje zarazem jego aresztowanie, po czym akta sprawy przesyła prokuratorowi specjalnego sądu karnego.

(3) Mienie, które nie ulega przepadkowi stosownie do przepisów ust. 1, zostaje z mocy

samego prawa zwolnione spod zajęcia, dozoru i zarządu.

(4) W razie nieściągalności grzywny w całości lub w części sąd nakazuje wykonywanie pracy na wolności na rachunek nieściągniętej grzywny. Pracę wykonywa się na rzecz gminy miejsca zamieszkania wnioskodawcy, przy czym dzień pracy przyjmuje się za równoważnik grzywny od 50 do 250 zł, sama zaś praca nie może trwać dłużej niż 2 lata“.

10) Art. 20 otrzymuje brzmienie :

„Art. 20. Kto nie zgłosił wniosku o rehabilitację, albo czyj wniosek o rehabilitację został odrzucony, podlega umieszczeniu na czas nieoznaczony w miejscu odosobnienia (w obozie) i poddaniu przymusowej pracy, tudzież traci na zawsze prawa publiczne oraz obywatelskie prawa honorowe i całe mienie; na wniosek prokuratora specjalnego sądu karnego właściwy sąd grodzki może orzec przepadek mienia żyjących z nim bliskich członków rodziny“.

11) Po art. 20 zamieszcza się art. 20¹ w brzmieniu:

„Art. 20¹. W przypadkach, wymienionych w art. 4 w związku z art. 16; w art. 7, 16 i 20 umieszczenie osoby, wpisanej na niemiecką listę narodową lub zaliczonej do jednej z grup uprzywilejowanych przez okupanta, w miejscu odosobnienia (obozie) poddanie jej przymusowej pracy, ściągnięcie grzywny, jako też wykonanie konfiskaty mienia zarządza prokurator specjalnego sądu karnego; art. 2 dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 4 listopada 1944 r. o środkach zabezpieczających w stosunku do zdrajców Narodu (Dz. U.R.P. Nr 11, poz. 54) stosuje się odpowiednio — w przypadkach wymienionych w art. 7 i 20“.

12) Art. 28 otrzymuje brzmienie :

„Art. 28 (1). Kto usuwa majątek spod opisu i zajęcia (art. 21), podlega karze aresztu. (2). Jeżeli czyn spowodował znaczną szkodę dla Państwa, sprawca podlega karze więzienia“.

13) Art. 29 otrzymuje brzmienie :

„Art. 29 (1). Kto, wiedząc o tym, że osoby wymienione w art. 1, 8 lub 9 zostały z własnej woli bądź wpisane do jednej z grup niemieckiej listy narodowej, bądź zaliczone do jednej z grup uprzywilejowanych przez okupanta, albo że zachowanie się tych osób w okresie okupacji nie dało się pogodzić z polską odrębnością narodową lub też działalność ich w tymże czasie była szkodliwa dla Narodu Polskiego, zaniecha zawiadomienia o powyższych faktach sądu grodzkiego, prokuratora specjalnego sądu karnego lub władz bezpieczeństwa publicznego natychmiast po dowiedzeniu się o tym, podlega karze więzienia do lat 5.

(2). Kto udziela pomocy osobie, która nie złożyła w terminie deklaracji, określonej w art. 2, albo wniosku o rehabilitację lub której wniosek o rehabilitację został odrzucony albo oddalony, w szczególności przez jej ukrywanie, żywienie lub zaopatrywanie w dowody osobiste, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 5 lub dożywotnio albo karze śmierci.

(3) Nie podlega karze, kto z obawy przed odpowiedzialnością karną, grożącą jemu samemu albo jego małżonkowi, krewnym w linii prostej lub rodzeństwu, zaniecha zawiadomienia (ust. 1), albo kto udziela pomocy (ust. 2) tymże osobom“.

Art. 2. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom: Sprawiedliwości, Bezpieczeństwa

Publicznego, Administracji Publicznej oraz Skarbu w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka Morawski

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

w/z Minister Administracji Publicznej:
Aleksander Żaruk-Michalski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski